

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Који су проблеми које Закон треба да реши, односно који су циљеви који се Законом постижу?

У периоду од доношења основне верзије Закона о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04, 62/06, 111/09 – др. закон и 31/11) до данас дошло је до убрзаног технолошког развоја и, последично, стварања нових платних услуга и инструмената, с општом тенденцијом унапређења пружања тих услуга на глобалном нивоу. Самим тим, правни оквир за пружање платних услуга установљен Законом о платном промету више није довољан за развој тржишта платних услуга у нашој земљи, те је било потребно донети нов закон који ће на свеобухватан начин уредити и модернизовати ово тржиште и платни систем Републике Србије. Поменуте претпоставке су испуњене доношењем Закона о платним услугама („Службени гласник РС”, број 139/14), којим су, пре свега, уређене три важне целине: пружање платних услуга, електронски новац и платни системи.

Прелазним и завршним одредбама Закона о платним услугама предвиђен је престанак одредаба Закона о платном промету, осим одредаба тог закона којима се уређују послови принудне наплате како би се ти послови и даље обављали до доношења посебног закона који ће их на целовит начин уредити. Истовремено, а полазећи од предмета уређивања Закона о платним услугама, уочена је потреба да се за одређена питања, која ће остати неуређена престанком одредби Закона о платном промету, креира нов правни основ, који ће допринети несметаном функционисању целокупног платног и привредног система, правовременом измиривању новчаних обавеза у дужничко-поверилачким односима привреде и становништва, те регулисати питање употребе готовог новца, с циљем повећања ефикасности у спровођењу мера фискалне политике.

2. Да ли су разматране могућности да се проблеми реше и без доношења Закона?

Имајући у виду да су предложена решења законска материја, нема могућности да се циљеви који се желе постићи реше без доношења закона.

3. Зашто је доношење Закона најбољи начин за решавање проблема?

Доношење овог закона је најбоље решење, јер се њиме на систематичан и целовит начин, уз поштовање начела правне сигурности, уређује материја која је предмет предложеног закона.

4. На кога и како ће утицати предложена решења?

Предложена решења ће у највећој мери утицати на правна лица и предузетнике, који су дужни да отворе текући рачун код пружаоца платних услуга, у складу са законом којим се уређују платне услуге, да воде новчана средства на том рачуну и врше платне трансакције преко овог рачуна, али и на огранке страних привредних друштава, који су основани у складу са законом којим се уређује оснивање привредних друштава. Прописана

обавеза отварања рачуна за правна лица и предузетнике, те вршења платних трансакција преко рачуна, од посебног је значаја за остварење планиране фискалне консолидације.

Предложена решења ће утицати и на правна лица и предузетнике који, као имаоци електронског новца у складу са законом којим се уређују платне услуге, могу вршити платне трансакције по основу купопродаје роба и услуга тим новцем. Осим што се овим решењем врши усклађивање са законом којим се уређују платне услуге, исто додатно доприноси модернизацији платног система у Републици и стварању предуслова за будуће укључивање домаћег платног тржишта у платно тржиште Европске уније.

Свеобухватној модернизацији платног система у Републици доприносе и предложена решења, према којима ће физичка лица која не обављају делатност моћи да, за извршавање платних трансакција, имају текуће и друге платне рачуне код свих пружалаца платних услуга, утврђених законом којим се уређују платне услуге, као и могућност да ова лица, као имаоци електронског новца у складу са законом којим се уређују платне услуге, врше платне трансакције тим новцем.

Најзад, предложена решења утицаће и на Пореску управу, која ће вршити надзор над применом овог закона, чиме ће се постићи далеко ефикаснији надзор и контрола, имајући у виду утврђене надлежности овог органа управе у вршењу инспекцијског надзора.

5. Које трошкове ће примена Закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Закон неће изазвати никакве додатне трошкове грађанима и привреди, односно малим и средњим предузећима. Евентуални додатни трошкови у обављању платног промета могу бити искључива последица примене новог системског закона којим се уређују платне услуге.

Поред тога, проширење надлежности Пореске управе неће, такође, изазвати никакве додатне трошкове за буџет Републике, јер исто не ствара потребу набавке нове опреме, обуке запослених и слично, имајући у виду постојеће сасвим довољне кадровске и техничке капацитете Пореске управе.

6. Да ли позитивне последице доношења Закона оправдавају трошкове његове примене?

Овај закон нема за последицу стварање нових трошкова.

7. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Законом се посредно подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту кроз стварање јединственог правног оквира заједно са Законом о платним услугама, чиме су испуњени услови за оснивање и рад нових пружалаца платних услуга и омогућена тржишна конкуренција банкама и јавном поштанском оператору, који су до сада једини имали право пружања платних услуга.

8. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Министарство финансија је, током припреме закона, одржало више састанака с представницима Народне банке Србије и Пореске управе током 2013, 2014. и 2015. године, а Нацрт закона је, у поступку припреме, достављен и другим надлежним органима, којима је пружена прилика да се о закону изјасне. У изради Нацрта закона учествовали су представници Министарства финансија и Народне банке Србије.

Као једна од последица прелазних и завршних одредби Закона о платним услугама, а којима је предвиђен престанак одредаба Закона о платном промету, уочена је потреба да се за одређена питања, која ће остати неуређена престанком важења Закона о платном промету, креира нов правни основ, који ће допринети несметаном функционисању целокупног платног и привредног система. Имајући у виду да Закон о платним услугама почиње с применом од 1. октобра 2015. године, предложено је да се овај закон донесе по хитном поступку, без одржавања јавне расправе, а што је прихваћено и Закључком надлежног одбора Владе 05 Број: 011-7251/2015 од 2. јула 2015. године.

9. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава?

Министарство финансија је надлежно за спровођење овог закона, за његову уједначену примену на територији Републике Србије, као и за давање мишљења у вези његове примене. Истовремено, истичемо да ће се периодичним публиковањем Билтена службених објашњења и стручних мишљења за примену финансијских прописа, као и на други погодан начин, додатно обезбедити транспарентност, информисаност и доступност информацијама, како би се и на овај начин допринело остваривању циљева постављених доношењем закона.

Имајући у виду постојеће кадровске и техничке капацитете Пореске управе, нема потребе за предузимањем институционалних мера којима би се овај орган управе додатно организовао и припремао за проширење своје надлежности на надзор над применом предложеног закона.

С обзиром да већи део предложених решења не представља новину у уређењу платног система, већ иста постоје и у Закону о платном промету који ће бити стављен ван снагу почетком примене Закона о платним услугама, није предвиђено одржавање информационих или образовних кампањи или активности. За предложена решења која не постоје у Закону о платном промету, већ иста представљају усклађивање са Законом о платним услугама, одржавање информационих или образовних кампањи или активности, такође, није планирано, имајући у виду да су исте врло ефикасно одржане током јавне расправе о Закону платним услугама, којом приликом су сви заинтересовани субјекти имали прилику да се упознају са њима.

Кроз међуинституционалну сарадњу Министарства финансија, Народне банке Србије и Пореске управе, односно разменом података између наведених и других органа и институција, те одржавањем заједничких састанака, пратиће се примена предложеног закона и обим остварења циљева који се желе постићи његовим доношењем.